

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-01250
Otsuse kuupäev 21.03.2025
Komisjoni koosseis Taavi Hein

Tarbija
Kaupleja AS ÜHISTEENUSED (11052490)

Tarbija nõue Leppetrahvi tühistamine ja sissenõudekulude hüvitamine (87,29 euro tagastamine)

Resolutsioon:

1. Tarbija avaldus rahuldada. Kaupleja kohustub tarbijale hüvitama 87,29 eurot VÕS § 115 lg 1 alusel.
2. Komisjoni otsus täidetakse 30 päeva jooksul, arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast. Kui vaidlevad pooled ei nõustu komisjoni otsusega, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbija parkis 02.09.2024 Sikupilli kaubanduskeskuse parkla nurgas oleva tankla territooriumile. Linna poolt sisse sõites ei olnud nähtaval parkimist keelavat liiklusmärki. Selgus, et märk oli teistpidi pööratud.

Saanud parkimiskontrolörilt teada, et antud kohas ei või parkida, parkis tarbija oma sõiduki ümber kaubanduskeskuse parklasse.

Kaupleja väljastas tarbija sõidukile leppetrahvi 55.- eurot parkimiskorraldusnõuete eiramise eest. Tarbija sai trahvi määramisest teadlikuks alles jaanuaris 2025 inkassoteatise kaudu.

Tarbija ei nõustu trahviga, sest temale ei antud võimalustki trahvi tasuda.

Parkimiskontrolör ei jätnud trahviteadet tarbija sõidukile ega andnud üle tarbijale, vaid läks oma autosse trahvi vormistama. Kui kontrolör oleks trahvi vormistanud auto juures, siis oleks tarbija selle vastu võtnud.

Tarbija on tasunud inkassoettevõtjale 21.01.2025 87,29 eurot, s h 55€ leppetrahv ja 32,29€ inkasso nõue. Kaupleja ei ole nõude summat vaidlustanud.

Kaupleja seisukoht:

Leppetrahvi väljastamine on olnud õigustatud.

Tallinnas, aadressil Tartu mnt 87b, asuva parkimisala (Tsoon P282) näol on tegemist eraparklaga. Antud alale pääsemiseks on olemas kolm sissesõitu (Tartu maanteelt, Pallasti tänavalt ja Sikupilli keskuse parklast) ning kõik sissesõidud on korrektselt tähistatud. Kõikidel sissesõitudel on olemas liiklusemärk 643c - Eraparkla tähis – mis tähistab eraparkla algust ehk osutab eravaldusele, mis annab parklaalale sisse sõitjale teada, et ta siseneb eraparklasse. Samuti on parklasse sissesõitudel olemas liiklusemärk 384 „parkimiskeelu ala“, mis näitab mõjuala, kus ei tohi parkida. Seega on parklasse sissesõitudel olemas üheselt arusaadav info selle kohta, et tegemist on eraparklaga ning liiklusemärgid, mis keelavad kogu alal parkimise. Samuti on parklas nähtaval kohal olemas eraparkla parkimistingimused.

Kaebuse esitaja väidetest selgub, et probleem tekkis sellest, et tarbija ei märganud parklasse sõites liiklusemärki, mis näitas mõjuala, kus ei tohi parkida. Asjaolu, et isik ei märka liikluskorraldusvahendit ei muuda selle mõju. Sõidukijuht sõites eraparklasse, peab välja selgitama parkimistingimused, tutvuma teavitustahvlitega, järgima liikluskorraldusvahendeid ja vastavaid juhiseid.

Parkimiskontrolöri ei ole võimalik mitte kuidagi jäädvustada leppetrahvi asetamist või üleandmist, kui sõidukijuht, kas keeldub leppetrahvi vastu võtmast või lahkub parklast enne leppetrahvi vormistamise lõppu.

Arvestades asjaolu, et Tarbija suhtles parkimiskontrolöri, siis oli ta teadlik ning nägi ja pidi aru saama, et sõidukile koostatakse leppetrahv parkimistingimuste rikkumise eest. Tarbija paljasõnaline väide, et parkimiskontrolör midagi muud ei öelnud vaid lahkus, ei ole eluliselt usutav. Tahtlikult ja teadlikult kohalt ära sõitmist saab lugeda leppetrahvi kviitungi vastuvõtmisest keeldumiseks ja hea usu põhimõtte vastaseks ning parkimistingimuste rikkumisega kaasneva vastutuse tahtliku eiramisena.

Parkimise korraldajal ei ole seadusest tulenevat kohustust saata meeldetuletuskirju tasumata jäänud leppetrahvide kohta, kuivõrd nõue loetakse kätte saaduks leppetrahvikviitungi näol. Kauplejale ei saa ette heita asjaolu, et Tarbija otsustas leppetrahvikviitungit mitte vastu võtta ja lahkuda parklast.

Komisjoni põhjendus:

Tarbija parkis avalduse kohaselt tasulises parklas. Kaupleja määras tarbijale leppetrahvi parkimistasu maksmata jätmise eest.

Tarbija ei nõustu trahviga põhjendusel, et liikluskorraldus märk oli pööratud suunaga mujale. Tarbija ei saanud aru, et talle väljastatakse leppetrahv. Kontrolöri saabudes tarbija vabandas, sõitis minema ning kaupleva määras tarbijale enda autos leppetrahvi.

Komisjon, olles tutvunud vaidluse aluseks olevate asjaolude, poolte seisukohtade ning tõenditega,

rahuldab tarbija avalduse alljärgneval põhjendusel.

Komisjoni hinnangul on tarbija vastuväited küll osaliselt põhjendamatud, kuid ei anna seejuures alust jätta avaldus rahuldamata. Komisjonile esitatud fotomaterjalist nähtub, et parkimist korraldavad märgid pidid olema tarbijale mõistlikult äratuntavad koos parkimistingimustega. Tarbija on esitanud foto, millelt on selgelt tuvastatav, et liikluskorraldusvahend on parkimisplatsiga külgneval alal pööratud teise suunda. Teisalt on komisjoni hinnangul objektiivselt mõistetav, et tarbija parkis tasulisel parkimisalal. Pööratud märk ei olnud ainus liiklusmärk, mis tasulisest parklast märku andis. Tarbija pidi koosmõjus pööratud märgi ja teiste parkimisalal paiknevate samasuguste märkidega mõistma, et tarbija ei pargi tasuta alal. Komisjon on enda senises praktikas rõhutanud, et liikleja, liikluse korraldaja ja muu isik peab järgima liiklusalaste õigusaktide nõudeid, muu hulgas olema liikluses hoolikas (vt liiklusseaduse (LS) § 14 lg 2. Juht, kes asub liikluses, peab ennast kurssi viima õigusaktides sätestatud normidega ning järgima liiklusmärke. Isegi siis, kui sõidukijuht pargib alale mida ta ekslikult tasuliseks parkimisalaks ei pea, ei saa ta eksimuse korral viidata sellele, et ta ei näe või ei suutnud jälgida liiklusmärke või ei ole end kurssi viinud liikluskorraldusega ja kui ta seda teeb, ei vabane ta kohustuste täitmisest. Isegi kui üks liiklusmärk oli pööratud 90 kraadi teise suunda, pidi tarbija mõistma, märk kehtib selle ala suhtes, kus tarbija enda sõiduki parkis.

Parkides sõiduki parklasse nõustub sõidukijuht parkimistingimustega. Parkimistingimuste infotahvlid on tüüptingimused ja lepingu osa VÕS § 37 lg 1 kohaselt. Tulenevalt lepingu sõlmimise viisist võis sõidukijuht tüüptingimuste olemasolule eeldada ning ta võis nende sisust teada saada. Riigikohus on märkinud, et määrav ei ole tingimuste sisuga tegelik tutvumine, vaid võimalus nende sisust teada saada ehk võimalus nendega tutvuda (vt Riigikohtu Tsiviilkolleegiumi 23.03.2011.a otsus asjas nr 3-2-1-2-11, p 13). Parkimistingimuste eiramise korral on kaupljal õigus väljastada leppetrahv.

Kaupleja poolt kehtestatud parkimistingimuste kohaselt loetakse sõiduki parklasse sisenemisel sõidukijuhi ja parklaoperaatori vahel sõlmituks leping, mille kohaselt kohustub sõidukijuht kasutama parklat parkimistingimustes ettenähtud tingimustel (VÕS § 8 lg 2). Parkimistingimused on näidatud infotahvilil parklas. Kui sõidukijuht pargib sõiduki või liikleb parklas, eirates parkimistingimustes sätestatud korda, on sõidukijuhil kohustus parklaoperaatori nõudmisel kooskõlas parkimislepinguga leppetrahv tasuda (VÕS § 158 lg 1).

VÕS § 103 lg 2 kohaselt kohustuse rikkumine on vabandatav, kui võlgnik rikkus kohustust vääramatute jõu tõttu. Vääramatute jõud on asjaolu, mida võlgnik ei saanud mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtudes ei saanud temalt oodata, et ta lepingu sõlmimise või lepinguvälise kohustuse tekkimise ajal selle asjaoluga arvestaks või seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks. Tarbija poolt avalduses esitatud väiteid ei ole võimalik pidada ka vääramatuks jõuks.

Avalduse kohaselt väljastas kaupleja tarbijale leppetrahvi, kuid tarbija märgib, et talle ei antud võimalust leppetrahvi tasumiseks, sest kontrolör ei vormistanud trahvi auto juures ning seetõttu ei saanud tarbija trahvi kätte. Seadus ei sätesta, et leppetrahv on vaja tingimata kätte toimetada. VÕS § 159 lg 2 kohaselt tuleb kaupljal teatada mõistliku aja jooksul pärast kohustuse rikkumise avastamist tarbijale, et ta nõuab leppetrahvi. Primaarseks tuleb seega pidada nõudeõiguse teatamise kohustust. Tarbija lahkus sündmuskohalt pärast kontrolöriga kokkupuudet. Tarbija avaldusest järeldub, et tarbija ja kontrolör on sõnu vahetanud. Õige on kaupleja seisukoht, et kontrolör ei saanud mõistlike võimalustega jäädvustada, kas ta leppetrahvist teatas tarbijale või mitte.

Komisjon andis tarbijale võimaluse selgitada tekkinud olukorda ning tarbija selgitas, et kontrolör ei öelnud leppetrahvi koostamise kohta mitte kuis midagi. Tarbija vabandas valeparkimise eest ning lahkus.

Kaupleja kohustus oli tõendada, et tarbijat on leppetrahvist teatatud mõistliku aja jooksul. Mõistlik aeg leppetrahvi nõudest teatamiseks mahub ajaliselt kohustuse rikkumise avastamise ja nõude aegumise vahele (RKTo 3-2-1-15-08, p 13; RKTo nr 3-2-1-28-08, p 13). Riigikohus on seisukohal, et üldjuhul mahub 3 kuud pärast rikkumise avastamist mõistliku aja raamidesse, arvestades 3-aastast aegumistähtaega (vt RKTo 3-2-1-28-08, p 13). Praegusel juhul on leppetrahv väljastatud 02.09.2024 ning tarbija on leppetrahvist teada saanud alles 19.01.2025. Kuivõrd rikkumise ja leppetrahvi nõude esitamise ja seega ka leppetrahvist teatamise aja vahele jääb enam kui kolm kuud (praeguses asjas enam kui 4 kuud), siis on mõistlik aeg möödunud ning kaupleja on minetanud õiguse leppetrahvi nõuda.

Nii nagu komisjon märkis, siis asjaolu, et kaupleja ei saanud leppetrahvi väljastamist sündmuskohal jäädvustada, ei ole esmatähtis. Kaupleja saanuks leppetrahvi nõudmise kavatsusest teatada tarbijale kolme kuu jooksul pärast leppetrahvi väljastamist vabalt valitud kanali kaudu. Kui kaupleja oleks kolme kuu jooksul tarbijale leppetrahvi pärast rikkumist kätte toimetanud, siis oleks see tõlgendatav ühtlasi ka leppetrahvi nõudmisest teatamisena VÕS § 159 lg 2 mõttes. Võib järeldada, et kui leppetrahv toimetatakse tarbijale kätte kolme kuu jooksul pärast rikkumist, ei ole eelnev teavitamine leppetrahvi nõudmisest tingimata vajalik, kuna tarbija saab leppetrahvi nõudmisest teada mõistliku aja jooksul pärast kohustuse rikkumist.

Kauplejal tuleb hüvitada tarbijale tekkinud kahju summas 87,29 eurot VÕS § 115 lg 1 alusel, mille tarbija tasus kaupleja teavituskohustuse rikkumise ja õigustamatu leppetrahvinõude tõttu inkassole, mille tasumise kohustus tarbijal puudus. Kaupleja oli tarbijale väljastanud leppetrahvi, kuid samal ajal minetanud kolme kuu möödumisega kohustuse rikkumisest õiguse leppetrahvi nõuda.

Lähtudes eeltoodust, rahuldab komisjon tarbija avalduse. Kauplejal tuleb tarbijale hüvitada 87,29 eurot.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Taavi Hein

/allkirjastatud digitaalselt/